

# L'ESQUELLA

## DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ARAGÓ, 290 - TEL. 23994

V I N T - I - C I N C C È N T I M S



— I quants militants són?  
 — Mil i tants.



—I que en surt, d'ací?  
—Nous consellers.

## E F E M E R I D E S

### Un desembarc de tropes sublevades a la costa catalana

En la matinada del 2 d'abril del 1860, desembarcava, a Sant Carles de la Ràpita, una expedició militar procedent de Palma de Mallorca, comanada pel general Ortega i Olleta. Aquesta expedició la formaven les tropes regulars que guarnien l'Illa i, ultra l'armament propi dels cossos que la componien, comptava amb 4 canons i 50 cavalls.

L'objectiu del general sublevat era molt simple: destronar a Isabel II, i entronitzar al pretendent Don Carles de Borbon. El Papa no podia manegonejar a Espanya, degut al liberalisme de la reina o a la feblesa d'aquesta amb els polítics i militars liberals que la influïen. L'Infant don Carles, en canvi, oferia a la religió gangues incalculables.

El pobre general va fracassar d'una manera llastimosa. Les juntes carlistes de Madrid, Barcelona, València i Saragossa, a les quals va telegrafiar bon punt petjà terra catalana, no es bellugaren segons convenia als plans del general, i dos dies més tard, al demanar-li audiència una comissió d'oficials fidels a la reina, perquè els donés explicacions de l'objectiu de la inesperada expedició, refusà rebre'ls i a tot esperó va fugircovardament, abandonant les tropes expedicionàries. Certs historiadors benèvols justifiquen aquesta fu-

gida, explicant que el general Ortega i Olleta eludí plantar cara als lleials per no exposar don Carles a sofrir les conseqüències d'una possible derrota, puix cal esmentar que el pretendent, des d'una tartana, seguia les tropes sublevades, possiblement amb la corona en una maleta.

Es molt probable que la decisió «assenyada» del «prudent» general salvés la vida del pretendent. Ell, però, fou fet presoner, uns dies més tard, per la guàrdia civil, i afusellat a Tortosa, després d'un consell sumaríssim, el dia 18 del mateix mes. La sort li fou, tanmateix, adversa.

Si tots els generals que s'han revoltat, s'han «pronunciat», s'han sublevat o immiscuït pertorbadorament en la política, a Espanya, haguessin tingut la mateixa fi, els Franco i llurs sequaços no ens haurien pogut embolicar en la tragèdia que ara vivim.

Cal aprofitar la lliçó. No hem de permetre per cap motiu, per poderós que ens sembli, que els militars es surtin de l'òrbita estricta de llur comesa. I vigilar, també, que els polítics que ara tan de prop viuen els neguits de la guerra, se'ns converteixen al militarisme, puix una casta que pogués crear-se d'aquesta naturalesa, seria encara molt pitjor que la del militar infatuat, maniquí, al capdavant de les apetències dels altres.

En diverses ocasions ens hem queixat del costum evidentment poc liberal de menar a profit exclusiu d'uns quants allò que ens pertany a tots. Hem lamentat l'ús abusiu i desconsiderat que s'ha fet dels micròfons de la ràdio, la mania d'utilitzar els serveis públics com a mitjà de propaganda exarcebada d'algunes organitzacions, la invasió del carrer i àdhuc dels retalls de cel disponibles en les vies més amples i generoses.

Amb els espectacles públics passa una cosa per l'estil. En alguns cinemes (principalment en aquells que projecten noticiaris), la sessió ve a constituir com una mena de cant d'autoadoració a les gestes guerreres i econòmiques del sector que els administra i els dirigeix. Això, entre altres inconvenients més delicats, té el de fatigar l'espectador, que, si s'escau l'atzar, gairebé inevitable, que simpatitzi amb altres organitzacions, sofrirà més o menys resignadament una catequització sense pena ni glòria.

Sempre havíem somiat que el dia que el cinema s'escapés de les mans dels especuladors capitalistes, i se n'emparés el poble, àvid només de superacions espirituals, la producció nacional faria una avançada formidable, situant-se de cop al lloc que li correspondria lògicament. Però no ha estat així. Ja comprem que, donades les circumstàncies per les quals travessa el país, no és el moment més oportú perquè això que diem tingui una realitat immediata, però podria fer-se el reportatge de la nostra guerra i la nostra revolució, sense encomiments ni cledes, més de cara a la veritat estricta, que no pas de les il·lusions dels frenètics. De reportatges anomenats de guerra ja se n'han projectat a Barcelona, però, en general, són una mica infelços, com si la càmera hagués estat posada en mans d'algun nerviós predisposat a filmar escenes estàtiques dels poblets de segona línia.

Amb el teatre el que passa és una mica més depriment. En aquest cas, l'objecció aplicable al cinema (dificultat de donar programes de qualitat per restricció de les importacions) no pot servir de recurs a ningú. Són posades en escena les obres més tronades i productives —en metàl·lic— del teatre burges, i de tant en tant, hom serveix les troballes dels aficionats que s'han vist el cel obert per l'esperança de servir sota l'etiqueta de teatre proletari o revolucionari llurs fracassats intents.

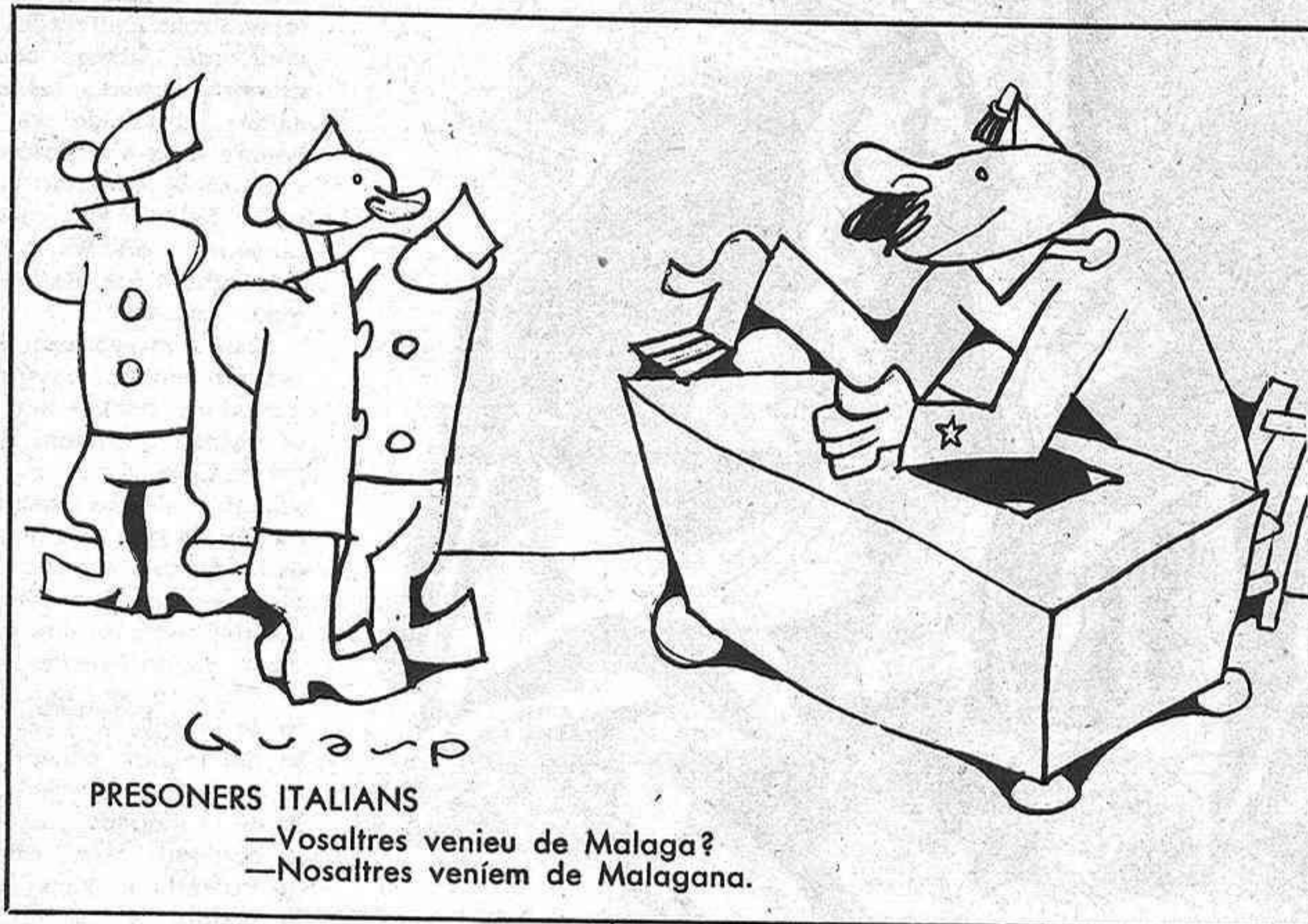
Aquest programa, a l'abast de les intelligències més primàries, no justifica de cap manera l'usdefruit d'un monopoli.

G A E L I

# L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

NUM. 3007



## E D I T O R I A L

La passada crisi del Govern de la Generalitat de Catalunya, ha posat en evidència quelcom que el poble ja començava a sospitar: que l'incontrolatge no afectava únicament uns quants individus dispersos, i que era un mal que atacava l'arrel mateixa d'alguna poderosa organització.

Realment, plantejar una crisi en aquestes circumstàncies, precisament quan la posició bèl·lica de les forces de la República comença a afirmar-se amb la consecució de diverses victòries importants, i quan la situació internacional tendeix a millorar per nosaltres, suposa una inconsciència tan enorme crear conflictes basats en avideses de «clan», que ella mateixa incapacita per a la facultat de governar.

Fa l'efecte que hom especula muntant un «bluff» on les xifres estadístiques serveixen les il·lusions de quatre desenfrenats, sense altres possibilitats de mesurar el sentit de la llibertat que les que no siguin a llur profit, o al profit del grup que els alimenta.

Fins ara, el poble ha tolerat tot això amb una infinita paciència, revoltant-se només en aquells casos

on la tirania dels caciquets forasters s'havia fet més difícil de suportar. Però tot fa preveure que les possibilitats de resignació s'esgoten, i que els nous colonitzadors de Catalunya, hereus de totes les pràctiques que han usat eternament els humiliadors del nostre poble, burlant l'ànima de la seva manera d'ésser i postergant la seva llengua, hauran de tancar la boca i posar fre a llur voracitat.

Aleshores s'haurà acabat el fer el joc al feixisme —conscientment o no— i podrem atribuir-nos, com a poble lliure, i no com a grupet opressor, la glòria i l'orgull d'esclafar ràpidament la xurma que està envaint el territori d'Ibèria.

En aquest cas, com ha passat tantíssimes altres vegades, hom ha confós el sentit de la responsabilitat i la ponderació amb la feblesa, i, fidel a aquesta visió errònia, s'ha llançat frenèticament a gallejar, a extreure més possibilitats del xantatge, a cantar i a cridar números de carnet, proclamadors segons ells d'una força, tan poc considerable —segons nosaltres— que ha de mantenir-se les més de les vegades amb la pistola als dits, imposant un terrorisme estúpid i repugnant.



### LA MODA DEL ROIG I NEGRE

- Aquest any es portarà molt, cregu'm.
- Si Però em temo que sigui poc sofert.

## “DETENTE BALILLA!”

(Còpia del més important dels importantíssims documents trobats a les butxaques dels Generalíssims de l'Estat Major dels exèrcits italians que de manera tan voluntària han vingut a conquerir Espanya i que de manera més voluntària encara corren com a conills pels ex-apacibles camps de l'Alcàrria.

### Anno XV de la era Fascista

#### Protocolo de los males secretos

#### TORINO.

«A le Comandanti Generale de la Divisione de voluntari denominada «Cros countri»,

A le Intendent General de les Grandis fugas motoritzatas denomitas «Caporetto caporetto tienes nombre de mujer»,

A le Inspectore Generale del gan abitualmente d'armamento para la tropa Republicana por l'acreditato sistema de l'abandono, A tuti li mundi.

#### OBJETO:

Detener el precipitato avanti que cap a enradiari estan portando a cabo las legionis de voluntari del gran Litorio en terra d'Hispania.

Soldati.....!!!

Serenitate, molta serenitate a la reraguarda i a la vanguardia, especialementi a la vanguardia per que sin serenitate a la vanguardia nos quedaremos senza reraguarda.

La grade Era fascista ha de caminar por el suo propio paso i no con la carrera pre-

cipitata que habemos emprenduto f el que non quiera polvo que non vaiga a la Era.

El soldati i el oficiale voluntari del Litorio, non podeva olvidare aquel que desda lejos nos esta contemplanti a tuti i quina mirata non pode cansarse de tanti corrieri.

Moderazione, soldati; moderazione, oficiale; moderazione, Generali; tuti li mundi moderazione. Encara que avanzemi cap enradiari non debemo corrieri d'aquesta manera tan desenfrenata, tan alocata i tan desesperata.

Cale que tuti tenemi una mica de pazienza encara que sigui per corrieri.

Si queremos cumplir le nostro compromiso de proporcionar homes al exercito republicano es de gran urgencia que no corremi haciendo correri tanto a aquellos a quienes hemos d'incorporarnos malgrato que sembli que lo facemos en calitate de prisioneri.

Cale mismamente que la materiali que debemos proporcionarli no se deteriori con tanto precipitacioni i tanti corrieri. Le canoni, le tanqui, le camioni i le monicioni ha de permanecer bien quieto i engrasato per tal que l'exercito vermello podeva utilizarlo rapidamente contra le falanjista cobarde que en volta de corrieri, como tuti bon soldati, permanece a la nostra retaguarda esperando que le portemi la victoria.

Aquesta conduta pernicioso como tuti le prozedimento i tuta la consigna falanjista habemo de despreciarla categoricamente si queremos cumplir rigurosamente el mandato de aquel que nos ha obligato a venir voluntariamente a Espana a proporcionar homes i matariale

a los vermello con la excusa de conquistar nuevos territorios per al gran Imperator Fascista.

Aquesto non es Abisinia ni molto menos, aquesto es una Republica sobirano con un Governo legalementi constituido con el qual tenemi relacioni cordiali i compromisos comerciali que debemo complire en nombre del glorioso Imperio fascista que, malgrato no estare reconocido por alguna potencia, face honore a la sua palabra i a tuti le suo compromiso le caracter internacionale.

Per tuti aquesto es urgentissimo donar cumplimiento a aquesta orden en tuta l'extencioni que cubren las gloriosas vanderas de las legionis fascisti.

Contra la morisma irredenta, contra la belicissima teutona, contra la gran potencia perturbadora portuguesa i contra tuti li mundi es necesario detener la nostra arrolladora carrera. Cale portar a la conciencia de tuti le voluntari de las nostras legionis, le convencimiento de que non tenemo ninguna prisa i de que adelante o atras el nostro avanza ha de portarse con una ritmica dignitate amb tempo «lento moderato» como la dolce melodia de la nostra estimada «Giovinetza».

Le nostra consigne no ha pas de deri come la de le traidore i covarde falangista ni come la del taimati vaticanisti trabucaire ni come la de le fanatici revanchista teutoni ni come la de la morisca grei irre denti ni come la de la carlinata cerrili que porta contra la falta de valentia la supersticione del amuleto, de le medalli de santi barati o del escapulario, emblema de la supersticione fanatica e inculca, el «DETENTE BALILLA!»

Nosotros cambiaremos aquesto lema oscurantista supertizioso i covarde de lareaccion catolico-afro-capitalista por otro claro lema glorioso per la defensa de la cultura i de la zibilizacione fascista que ja en la epoca Romanica supo captarse la simpatia de las clases mas acomodatas del gran popolo espanolo.

Nosotros en volta del ridiculi «detente bala» bordato pacientemente por le penitenti sobre le sordito trapo de l'escapulario cerrili haremos gravar sobre le grade horizonti de l'immenso firmamento de la Era gloriosa del Fascio italiano con las parabolos de nuestros potentes «Caproni», aquesto otro lema: DETENTE BALILLA, que tradocido de la dolce lengua del dante a la gloriosa lengua que antes se llamaba de Cervantes y que ahora es mas conocida poe la lengua de Peman, quiere decer: «No corras, idiota!»

Vostro Generali Campeoni

NUVOLARI

por la copia, Caporetto (junior)  
Calamocha (de regreso).

Tothom es proclama candidat preferent a exercir el bon sentit i la ponderació en el gest i la paraula. Però cada vegada s'escriuen conceptes més irresponsables i es pronuncien frases més desballestades. Si poguessim veure la satisfacció que el nostre comportament ocasiona a l'enemic, mesurariem millor els nostres actes..



— M'han pres la carteral  
— Ja sé qui la té

(Litografia de NYERRA)

## INFORMACIO ESTRANGERA

### Les activitats científiques d'un notable diplomàtic

**Peterband, 9 (Escòcia post-oriental).** — Un repòrter judicial ha descobert per fi el secret de les vacances del senyor Mr. Eden.

El prestigiós diplomàtic ha inventat una bicicleta pneumàtica, que, sotmesa a un sever control científic, s'ha comprovat que no serveix absolutament per res. En els medis

científics anglesos, es comenta elogiosament aquesta feliç consecució de la inutilitat integral, que fins ara es considerava una quimera tan inasolible com el moviment continu.

El senyor Mr. Eden diu que això no té importància, i que ho ha fet per tal d'ocurrir l'estona...

### UN PAS DE GEGANT CAP A LA GUERRA PERFECTA

**Kalema, 9.** — Un tuareg de Bai-Sarisa ha descobert una mena de terra negra, extreta

de l'oli de nous, que, sotmesa a un règim d'aire líquid en un recipient de cristallina oxigenada, produeix una explosió que esgarrafa.

En les proves, efectuades al Parc central del desert de Oara-Laquima, l'explosió inicial ha fet un pou sense fons. En els primers

sondatges, han estat extretes xivarites fòssils del pliocènic sistemàtic.

El tuareg de Bai-Sarisa serà proposat per al premi Nobel de la Pau Armada.

### Les festes de l'arua (mig any) a l'Àsia Jordànica

**Mia Lapalza, 9.** — Un reietó de Bagdala ha reunit les Corts del seu reitoriat i ha fet les següents declaracions:

«Trobo que el Franco ho fa molt bé i que té moltes penques. A més, té raó, i la raó canta.»

Enmig d'unes frenètiques salves d'aplaudiments, les corts han acordat reforçar les rengleres nacionalistes, trametent a la Península Ibèrica 500 «txiquillis» (boardollas) de peu i de cavall.

# Números canten

La "Soli" tira 435 milions d'exemplars diaris.

Per a repartir-los, necessita 29,000 camions de tres tones.

Aquests dies «Solidaridad Obrera» s'ha esquinçat les vestidures per tal de demostrar als seus lectors que ells venen molts més números que no pas tots els diaris del P. S. U. C. plegats. Han publicat una sèrie d'estadístiques. Nosaltres anem a completar-les:

Suposant que a cada casa on s'hi ha instal·lat algun centre de la C. N. T. tingui, almenys, cinc pisos i que a cada pis hi treballi un mínim de vint afiliats, resulta que a cada edifici hi ha un mínim de cent cenetistes. A Barcelona el tipus de carrer mitjà té tres-centes cases. Admetem que la C. N. T. sigui mestressa d'un cinquant per cent de les cases urbanes. Cent cinquanta cases per carrer, doncs. Resultaria, segons aquest càlcul, que a cada carrer hi hauria un promedi de 15.000 afiliats a la sindical esmentada. Les darreres estadístiques municipals diuen que a Barcelona hi ha quatre o cinc mil carrers. Ni una xifra ni l'altra. Partim la diferència i comptem quatre mil cinc-cents carrers. Multipliquem-ho pels 15.000 afiliats de cada carrer i resulta que, a Barcelona-ciutat, només, la C. N. T. setanta-dos milions cinc-cents mil sindicats al seu grup. Comptem, aproximadament, que el total de militants de Catalunya doni una xifra com la de Barcelona-ciutat. El lector ja veurà que tenim tendència a afluixar. Resulta que a Catalunya la C. N. T. té 145 milions de militants.

Cal creure que, per disciplina, cada un dels pertanyents a la sindical llegeix la «Soli». I cal creure, també, que almenys la fa comprar a dos dels seus parents. Tres vegades 145 milions, doncs, són 435 milions de «Solis», que surten cada dia de les premses de la C. N. T.

Un exemplar de la «Soli» fa cinquanta centímetres d'alçada. Els 435 milions de «Solis»

diàries, multiplicats pels 50 centímetres de cadascuna, donarien una tira de paper diària de 217 milions de metres. Madrid és a 650 quilòmetres de Barcelona. Amb el paper d'una sola pàgina de cada diari d'un sol dia es podria cobrir la carretera per espai de 33.384 vegades. Si ho multipliquem per les dotze pàgines del diari confederal, tenim que cobrir la distància 400.608 vegades.

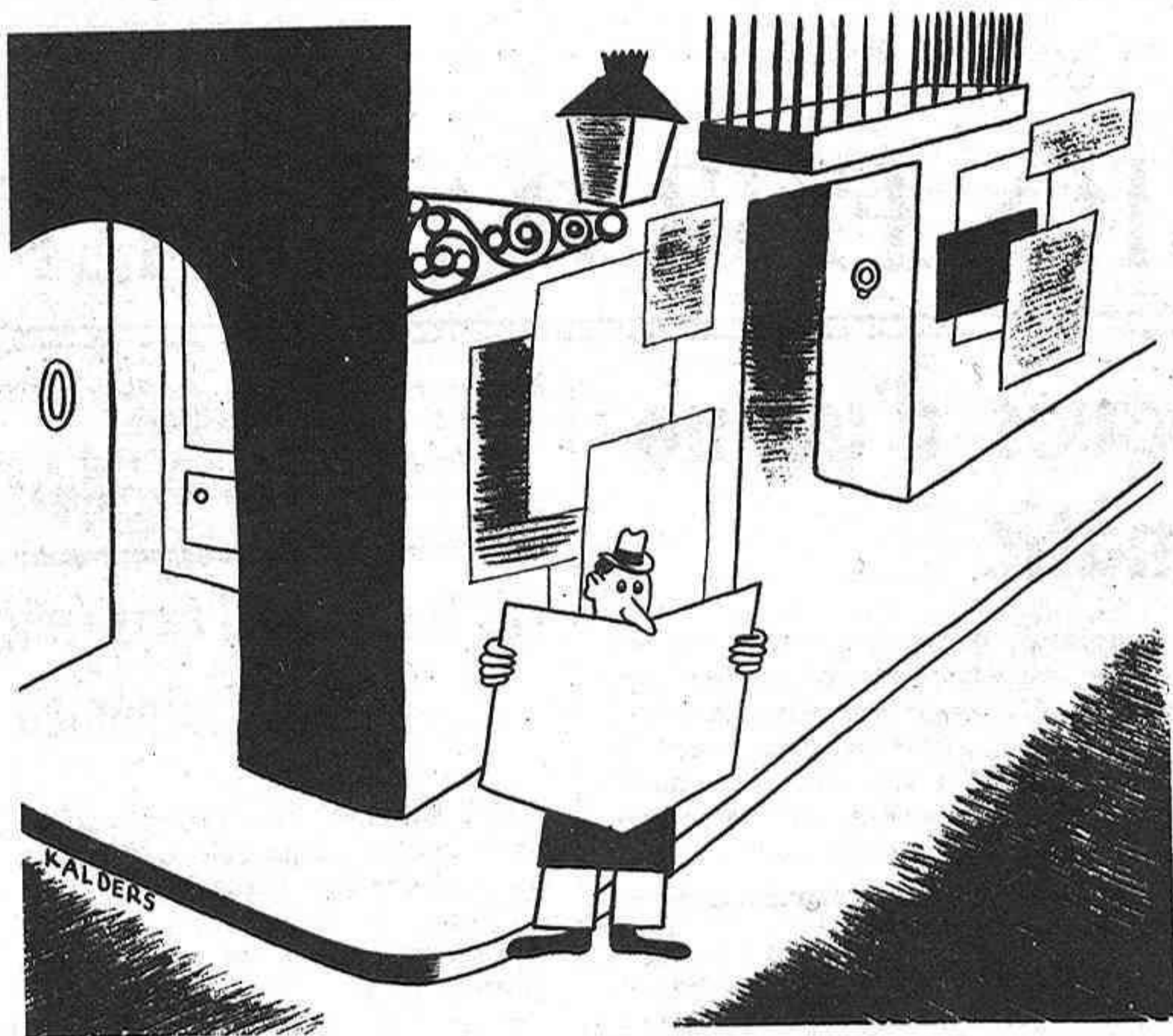
Ara, per tal de no fer-nos pesats, acabarem calculant el pes. Cada cinc exemplars del diari pesen un quilo, més o menys. Dividim, doncs, 435 milions de «Solis» per grups de cinc, i tenim que la «Soli» necessita 87 mil tones diàries de paper. Suposem que les trasllada en camions de tres tones de cabuda. El diari de la Confederació necessita cada dia 29.000 camions que puguin carregar 3.000 quilos de paper cadascun.

Els camions, posats de renglera, poden anar a Madrid i tornar una pila de vegades. Només necessiten xofers i benzina.



— Què val?

— Sis duros. I és preu de "Batalla"



— Té: ara no sé si es tracta dels tretze poms del punt, o dels tretze punts del P. O. U. M.

## AVIS

A partir d'aquesta setmana deixem de fer paròdies dels diaris facciosos. Amb les set o vuit setmanes de publicar-ne, se'n ha esgotat el repertori. A través de les nostres imitacions han desfilat els periòdics que són al servei dels Hitlers, Mussolinis i Francos del món.

Podríem haver suprimit la secció de paròdies. Però l'enorme èxit que han tingut entre el públic ens anima a prosseguir. A partir d'aquesta setmana imitem els diaris del país, que són netament antifeixistes. Que ningú no hi vegi una doble intenció ni cap mena de ganes d'ofendre ningú. Les nostres imitacions seran presidides per una absoluta bona fe i unes ganes úniques de distreure sanament els nostres lectors que, diem-ho de passada, cada dia són més nombrosos.

Avui ens dediquem al diari de la Confederació. Per a la setmana que ve tenim preparada una imitació de l'òrgan central del P. S. U. C., «Treball». Després, seran molts d'altres.

# EL DILUVIO

En una nota requadrada, deia:

*Lo mismo hicieron en el hospital de Toledo los cadetes del Alcázar, que, penetrando violentamente en el hospital, arrojaron sus cadáveres al Tajo.*

*Estos son los crímenes del fascismo, que producen horror aun a sus propios adeptos.*

Això d'entrar en un hospital i llençar-se els propis cadàvers al Tajo, és molt pitjor que llençar la casa per la finestra.

## El Día Gráfico

Té una pressa tota nerviosa, com ho demostra en un dels seus recents editorials:

*“Si nos sentamos a la puerta de nuestra tienda, no veremos pasar el cadáver de nuestro enemigo, que no se morirá, si no lo matamos, dejando la puerta de nuestra tienda. Rapidez, rapidez... Hay que motorizar todo, las armas, las herramientas, los camiones, los expedientes, las propagandas y los frentes. Hay que poner prisa en todos los tratamientos.”*

Nosaltres, perquè «El Día Gráfico» no s'hagi d'impacientar més esperant el pas del cadàver de l'enemic per davant de la seva tenda, advoquem per la motorització dels enterraments, també.

### DIARI DE BARCELONA ESTAT CATALA

Explicava, amb un optimisme molt sa, la següent informació:

*El periòdic conta també el fet heroic del motorista Alexandre González, el qual després de difícil lluita cos a cos, prengué el fusell a un feixista i el va fer presoner.*

*Acaba expressant l'orgull que sent el motorista alemany per haver assistit a tan formidable derrota del feixisme italià.*

Fa tot l'efecte que l'eufòric motorista alemany exagera.

## CATALUNYA

Va parlar de les collectivitats agràries amb un article molt formós, del qual n'extreiem el següent tros:

*Perquè el que passa ara és que, de tant viure intensament, ens arriba a semblar*

*que els fets més vius no tinguin transcendència. Ens hem acostumat tant al nerviosisme de la creació constant, que ja no donem tota la importància que té a l'acte materialment transcendent i sempre dolorós de parir.*

Que no facin imprudències, els redactors de «Catalunya»! Que es confiïn a un tocòleg prestigiós i es deixin de romanços. Ens sabria molt greu que el camarada Solervicens fos víctima d'una febre puerperal.

## la humanitat

Publicà un intent de crítica literàrio-comarcal força reeixit. Heus ací una mostra:

REUS

“Les serres encantades”

*El nostre amic i pulcre escriptor reusenc Joaquim Santasusagna acaba de publicar un nou llibre “Les serres encantades”, que és un valuós recull de fotografies i literatura excursionista. Joaquim Santasusagna és autor d'altres llibres d'aquesta matèria on la figura de les nostres muntanyes tenen un gran relleu.*

Ja era hora que algú ens advertís que les nostres muntanyes són de «bulto».

## El Mundo Deportivo

Publicà aquests dos telegrames:

*Los japoneses del “Viento de Dios” ya han vuelto grupas*

*Tokio. — El piloto aviador Inhouma y su mecánico Tsukakoski, han emprendido un raid Tokio-París, para intentar batir el record de velocidad sobre dicho recorrido, sobre el aparato denominado “Viento de Dios” (“Mitsubichi Kamikaze”, en lengua japonesa).*

\* \* \* \*

*Tokio. — El avión ultrarrápido japonés “Viento de Dios”, que ayer emprendió el raid Tokio-Londres para intentar batir el record de velocidad sobre dicho recorrido, fué sorprendido por un fuerte vendaval e intensa lluvia que aconsejaron a sus tripulantes volver el rumbo regresando a Tokio. Cuando el aparato viró en redondo se hallaba sobrevolando la isla de Kii-Siu.*

De totes maneres, no pot dir-se que el «raid» hagi fracassat. Inhouma i Tsukakoski van tornar a Tòquio per preguntar si havien d'anar a París o a Londres, en definitiva.

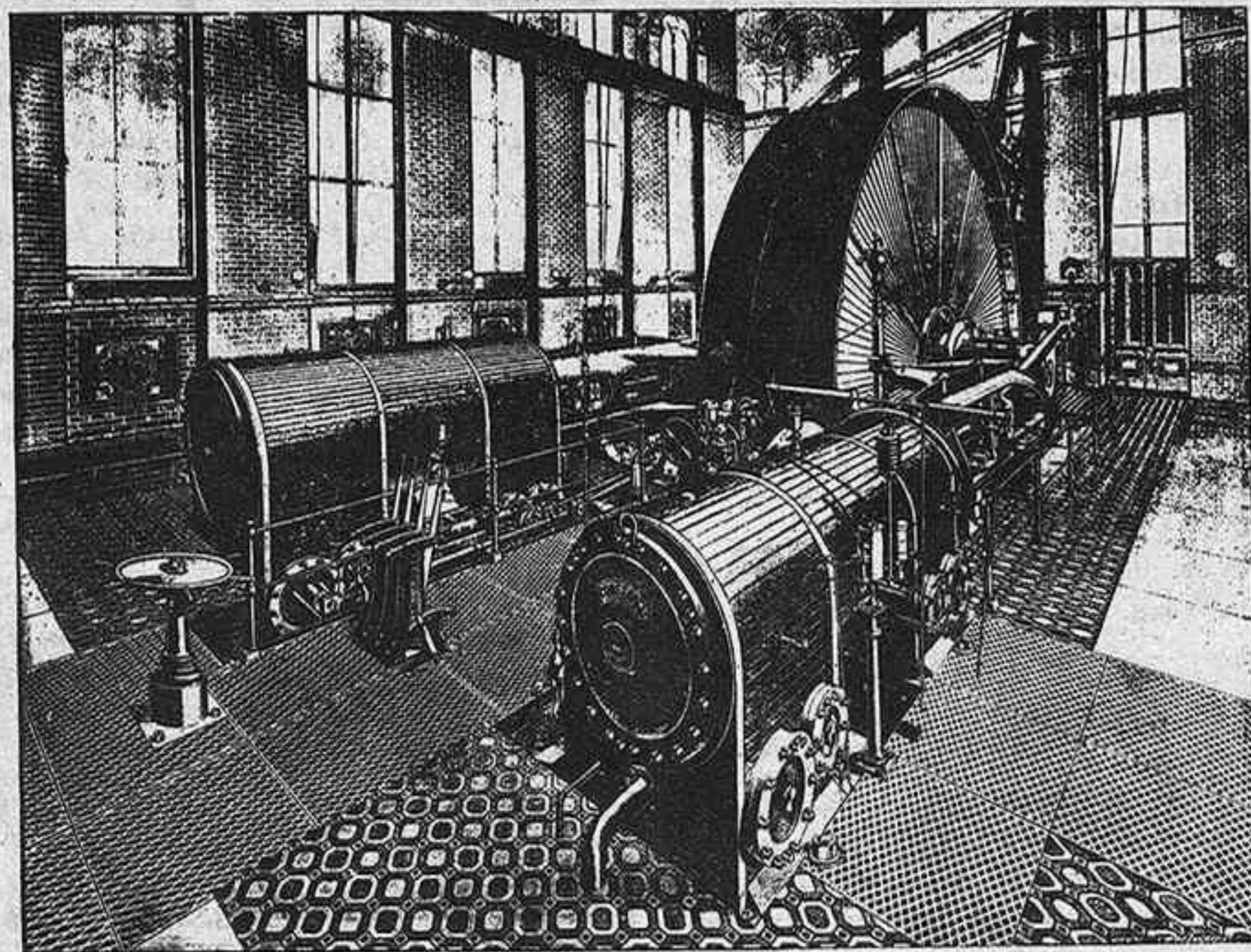


### LA SOLUCIÓ DEMÀ

- Què et sembla, la solució de la crisi?
- Quina solució?

## REPORTATGES VERSEMBLANTS

# Una visita a la fàbrica de podrir i grillar patates del carrer de Balmes



La política, realment, no té entranyes. Fa unes setmanes fou descoberta, en un garatge del carrer de Balmes, una fàbrica clandestina de podrir patates. Els diaris en van anar plens. «La Batalla», sobretot, va fer uns esgarips que commoien les pedres. El ciutadà Joan Comorera, pel que es veu personatge capaç de les maquinacions més horribles, va quedar molt mal parat de l'escomesa del POUM. El partit dels quatre gats va pulveritzar, materialment, el Secretari General del PSUC.

El nostre deure de repòrters ens ha portat al carrer de Balmes. Hi hem anat en missió especial, per tal de posar al descobert les maquiavèliques maniobres d'aquest partitot que ens amenaça amb esdevenir l'amo de Catalunya. Gràcies a l'amabilitat del porter de torn, hem pogut visitar la fàbrica esmentada. La instal·lació és perfecta. Tantost entreu us adoneu que l'or de Moscou ha corregut abundantment per tal de muntar la fàbrica. No ha estat descurat ni el més petit detall.

Els personatges que entren a la casa són obligats a signar la seva fitxa i deixar-la al rellotge registra-

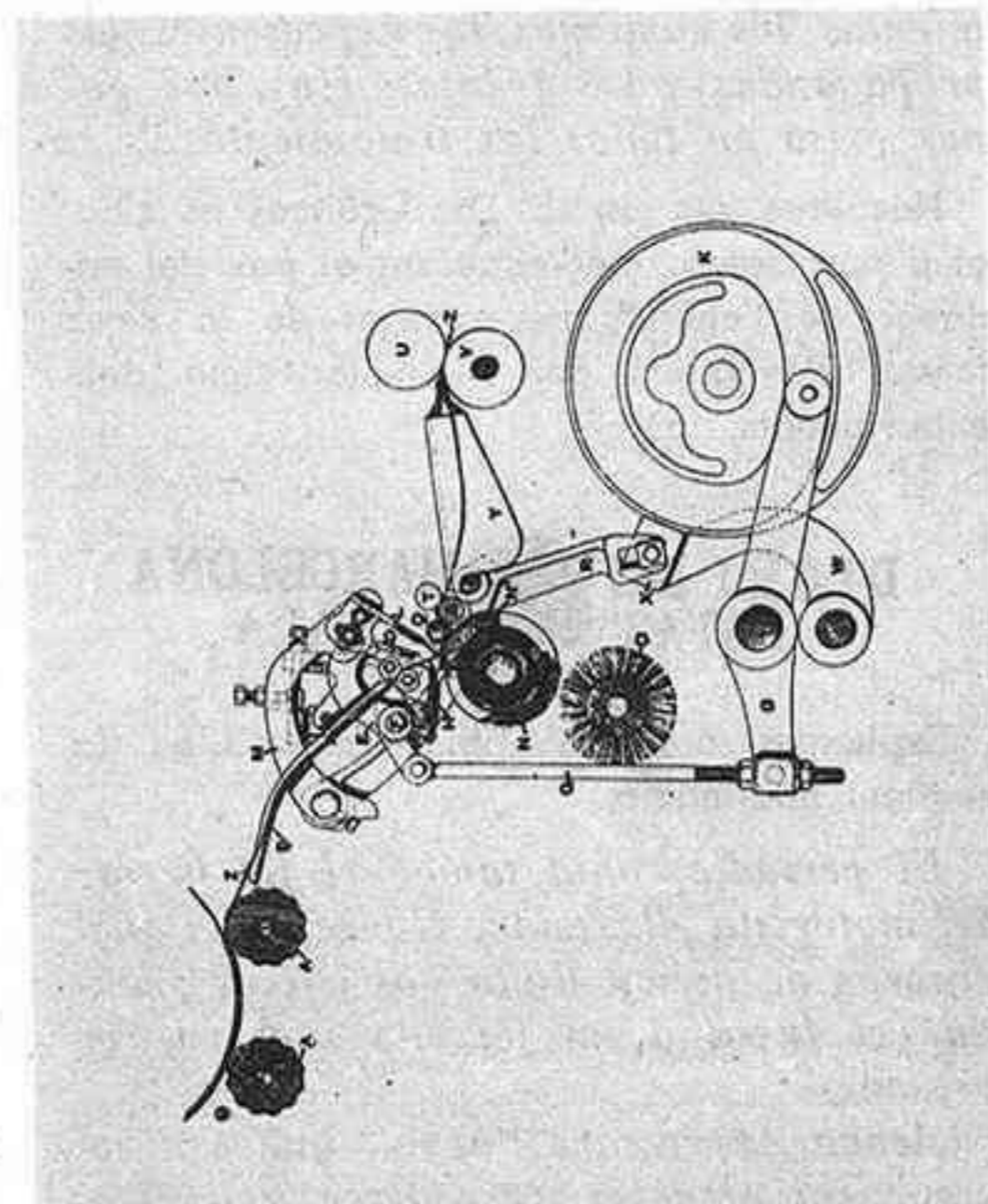
dor que hi ha a la dreta, tocant a la porta. La primera sorpresa us la dona el rellotge. Quan acabeu de deixar el vostre tiquet surt el cu-cut i us dona les gràcies. Quin refinament!

Els vestidors dels obrers que treballen a la fàbrica de podrir i grillar les patates estan muntats amb el luxe que es troba, únicament, als grans hotels d'aquests móns de déu. Hi ha dutxes, piscina, lavabos, W. C. i piana.

La sala de màquines és quelcom meravellós. Les patates, curiosament esmaltades, encomanen un optimisme digne d'una causa millor. El sòl és cobert amb rajola elaborada a Manises. Les màquines, grossesotes, lluentes, són dintre la sala de màquines, com el seu nom indica. Nosaltres no entenem gaire en coses de mecànica. (El dia que vàrem desmuntar la màquina de cosir, en tornar-la a muntar, se'ns convertí en un desvetllador.) Es per això que ens sentim privats de comentar com cal el caràcter de les màquines.

A l'esquerra hi ha la màquina número 1, la més important, la més reveladora de maquinacions: la de

podrir les patates. Per un forat que hi ha ací, a aquesta mà, entren els tubèrculs. Se'ls veu encara una estona, com passen entre corrans, cilindres i tubs d'assaig. Després desapareixen completament de l'astorat esguard del bon repòrter. Quan fugen del camp visual, és quan s'opera la vil trampa. Tres quarts d'hora després, les patates surten per una



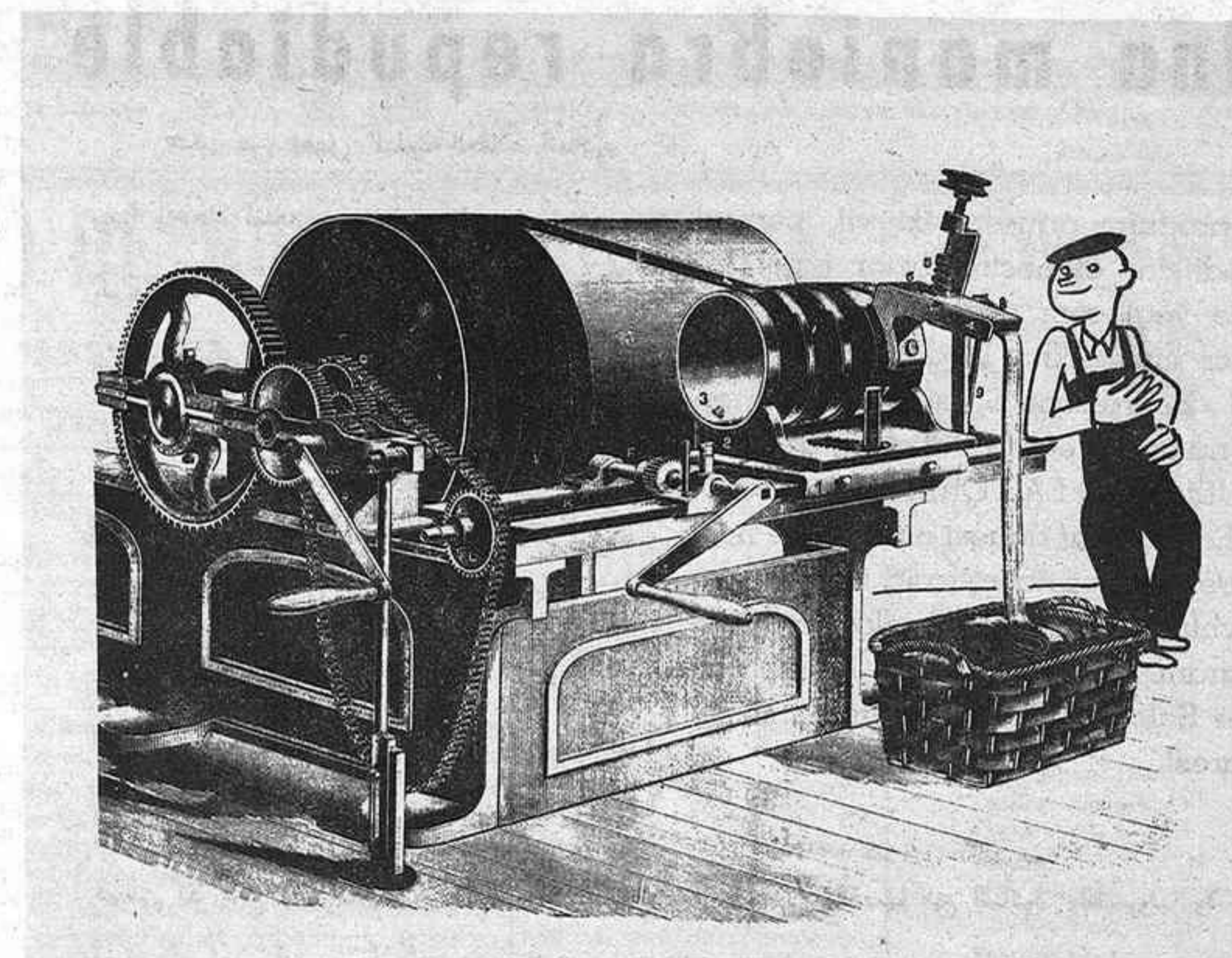
Heus ací l'esquema de la màquina de grillar. Les patates (A-A) entren per la rampla (B) i baixen fins als corrans grilladors (C-C). Els tubèrculs són sotmesos a l'acció de l'aigua corrosiva (F) i als àcids biruplètics, que són despresos d'un raspall circular (N). El torn polidor (O) assegura el perfecte grillatge. Les patates segueixen pels conductes (R-W-G) i van dintre el tambor sacsejador (K), que les deixa a punt de servir. El filtre d'àcids (U-V-Z-Y) no té gaire importància.

petita obertura, degudament podrides i empaquetades.

Es cosa de meravella i dona bo de veure. El podridatge és absolutament perfecte i es pot assegurar que no hi manca detall. El podridatge artificial i mecànic podem assegurar rotundament que és de la mateixa qualitat que el natural. Sobretot, té l'enorme avantatge que és molt més ràpid, net i pulcre.

Hem parlat de la instal·lació de màquines, així, en plural. Es que n'hi ha d'altres. Hi ha la màquina de grillar els tubèrculs i val a dir que és tan perfecta com la de podrir. Aquesta màquina funciona a l'aigua, com algunes permanents femenines. Un equip de regadores esterilitzades omple d'aigua i ruixa curiosament la remesa de patates que han estat introduïdes dintre la màquina. A la vista del públic s'opera la grillada. Fixant-vos-hi detingudament, observareu com les patates van tornant-se plenes de grills, gràcies a l'acció del líquid. Els grills comencen a cantar tantost veuen la pública llum. Les melodies dels grills es barregen amb la que fan les màquines, amb el sorollet freqüent. Es un espectacle encisador.

La fàbrica —que, com dèiem, ha estat ben muntada— té una enorme capacitat de producció. Es calcula que en l'actualitat pot podrir i grillar setanta-set tones diàries de patates i en pot grillar altres tantes. Gràcies al moviment Stajanovista, que ha estat implantat pels treba-



lladors de la podridora i grilladora, es calcula que d'ací a unes setmanes podran duplicar la producció de grillatge i podrimenta.

Les màquines procedeixen de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques, que, com ja se sap, estan en molt bona relació amb el subjecte Joan Comorera. Sembla que Moscou s'ha compromès formalment a adquirir tota la producció de la fàbrica i es parla, àdhuc, de la instal·lació de diverses sucursals a Catalunya, Espanya i altres països.

Hem parlat una estona amb els empleats a l'ex-garatge del carrer de Balmes. Les seves manifestacions són de gran interès i creiem que val la pena de reproduir-les. Un dels capataços ens ha dit:

—Aquest «tinglado», muntat pel PSUC, donarà uns resultats esplèndids. Gràcies a aquesta idea genial, d'ara endavant la població civil de Barcelona podrà menjar patates autènticament grillades i no pas com passava fins ara, que es feien grillar amb sistemes plens de deficiències, com el de colgar-les amb palla, a imitació del que es fa amb els plàtans per tal de madurar-los.

Com que ja us hem dit que anem de cara a augmentar la producció, us fareu càrrec que confiem que molt aviat podrem servir aquesta mercaderia als mateixos combatents del front. S'haurà acabat d'una vegada amb el funest costum de servir productes alimenticis deteriorats poc convenientment.

Uns altres dels treballadors ens ha dit:

—Nosaltres estem contents del funcionament de la fàbrica i, sobretot, que hagi estat descoberta. No m'agradava gaire de treballar en la clandestinitat. Per altra banda, amb la proclamació de l'existència del nostre establiment hem donat ocasió a «La Batalla» a lluir-se des del punt de vista periodístic. Nosaltres som generosos. I estàvem convençuts, que al POUM els convenia arrebregar alguna ganguetta de caràcter espectacular per treure un xic les faves d'olla. Ara estem satisfets nosaltres i ho estan els del POUM.

Hem deixat la fàbrica quan nosaltres ja començàvem, també, a estar una mica grillats.

Pere DE LES PUELLES



COM INFORMA ELS HEBREUS EL CORRESPONSAL  
A BARCELONA D'UN DIARI DE PALESTINA

# Una maniobra repudiable

Reproduïm aquest text vil, per tal d'edificar el nostre lector i per tal que vegi com ens tracten els enemics emboscats. El diari de Palestina «Hebraïsche Salem» s'ocupa, en el número del dia 8 d'abril, de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA i diu:

El paràgraf aquest on diu que nosaltres servim la reacció i la contrarevolució, sobretot, és infamant i denigrant. Que es prepari, l'«Hebraïsche Salem». Els cantarem les coses clares!

حَتَّىٰ عَنْ بَعْضِ الْمُلُوكِ الْعُقَلَاءِ الْمَجْرِيَّةِ  
وَزَيْرًا وَجَعَلَهُ لِمَلِكِهِ وَرَعِيَّتِهِ مُدَبِّرًا وَمُشِيرًا ثُمَّ  
وَلَيْسَ فِيهِ مَا تَمَنَّا نِيَامُرُ خَادِمَ الْكِلَابِ السَّ  
الْوَزِيرِ مِنْ يَدَيْهِ وَرَجُلِيهِ وَيَلْقَى الْوَزِيرَ بَيْنَ أَيْدِ  
عَظْمًا وَيَمُوتُ مَوْتًا شَنِيعًا بَغِيضًا وَكُظْمًا وَكُلَّ  
ذَلِكَ بِأَنْسِ غَيْرِ عِدَّةٍ وَمِرَارًا. ثُمَّ بَعْدَ هَذِهِ  
الْمَلِكِ الْمَذْكُورِ وَتَرْكِهِ أَيْضًا عَلَىٰ قُوَاهُ بِجُبُورٍ وَ  
وَمَا يَحْصُلُ لَهُ مِنَ الْهَلَاكِ وَالْآلَامِ فَأَمَرَ الْوَزِيرَ بِأَحْضِ  
الْجَوَابِ الَّذِي يَحْصُلُ لَكَ مِنْهُ النَّفْعُ وَالصَّوَابُ فَقَا  
الْوَزِيرُ أَعْلَمَ أَنَّ الْمَلِكَ قَدْ رَتَّبَ لِلْكِلَابِ كُلِّ يَوْمٍ

كَيْسِي بِلَا مَانِعٍ وَلَا رَادٍ وَأَيْتَنِي أَنْتَ بِالْكِلَابِ وَأَنَا أَتَوَلَّىٰ جَمِيعَ مَا يُخْصِيهَا مِنَ الْمَأْكُولِ وَالْمَشْرُوبِ وَلَا  
أُخْلِئُ أَحَدًا يَسْأَلُكَ شَيْئًا مِمَّا لَهَا مِنَ الْمَطْلُوبِ فَشَكَرَ الرَّجُلُ لِلْوَزِيرِ وَمَا فَعَلَهُ وَأَمَضَىٰ لِيَأْتِيَهُ بِالْكِلَابِ  
نَمَا أَمْرُهُ وَكَانَ قَدْ مَضَىٰ مِنْ مَدَّةِ تَوَلِّيَةِ الْوَزِيرِ عَشْرَةَ شُهُورٍ ثُمَّ أَتَاهُ الرَّجُلُ بِالْكِلَابِ لِيَكُونَ عِنْدَهُ  
مَاجُورًا وَمَضَىٰ إِلَىٰ حَالِهِ فَصَارَ الْوَزِيرُ يَسْتَأْنِسُ بِالْكِلَابِ وَيَأْكُلُ مَعَهُمْ مِنْ ذَلِكَ الطَّعَامِ الْمُسْتَنْطَابِ مَدَّةَ  
شَهْرَيْنِ حَتَّىٰ تَكَامَلَتِ السَّنَةُ إِلَىٰ أَنْ جَاءَ وَقْتُ الْعَذَابِ وَالْمِهْنَةِ فَمَسَكَ الْوَزِيرُ وَوَقَّفَ بِالْحَبَالِ وَرَمَىٰ بَيْنَ  
الْعَذَابِ بِيَدَيْ الرَّجَالِ فَلَمَّا تَقَدَّمُوا الْكِلَابَ لِيَنْهَسُوهُ فَشَمُّوهُ وَعَرَفُوهُ وَلَمْ يَأْكُلُوهُ فَتَعَجَّبَ الْمَلِكُ مِنْ ذَلِكَ

## ESQUELLOTS

### DE TOTS COLORS

Don «Ale» s'ha adreçat als seus correligionaris del camp facciós, absolvent-los de la suposada heretgia d'haver-se enrolat als rengles dels «requetés» o adscrit a la doctrina «falangista».

Fet i fet, si els «achaques» i la por li haguessin permès, ell hauria fet exactament la mateixa cosa.

El que ens intriga és saber on s'han filtrat els «correligionaris» de don «Ale» que resideixen a la nostra banda. Se'n troba cada un de tant fervorosament vermell, que hom dubta que el «caudillo» l'hagi pogut absoldre.

Ara que la «conllevança» dels lerrouxistes és tan elàstica, que no ens caldria sorprendre'ns de res!

### ELS INTRANSIGENTS

Aquests dies ha aparegut un nou cartell, divertit de debò. Amb encisera bona fe pregunta: «Si nosaltres hem deixat «jirones» del nostre ideal, fent renúncies essencials al nostre credo per a col·laborar amb l'Estat, què fa el P. S. U. C. que no imposa els seus principis socialistes?»

En què quedem? Per a col·laborar amb l'Estat s'han de fer renúncies o s'ha d'ésser intransigent?

Aquesta joventut!

### IMPOSSIBLE!

En un dels comunicats de guerra de la setmana passada, es diu: «S'han passat a les nostres files dos caçadors sense armament.»

Caçadors i sense armament?... No ens en fiaríem. A la millor són espies. A què va que no duien gossos?



TISNER

TIRATGES

—Veus? Avui hem tirat tot això!

# SOLIDARIDAD OBRERA

ORGANO DE LA CONFEDERACION REGIONAL DEL TRABAJO DE CATALUÑA  
AÑO VIII - EPOCA VI

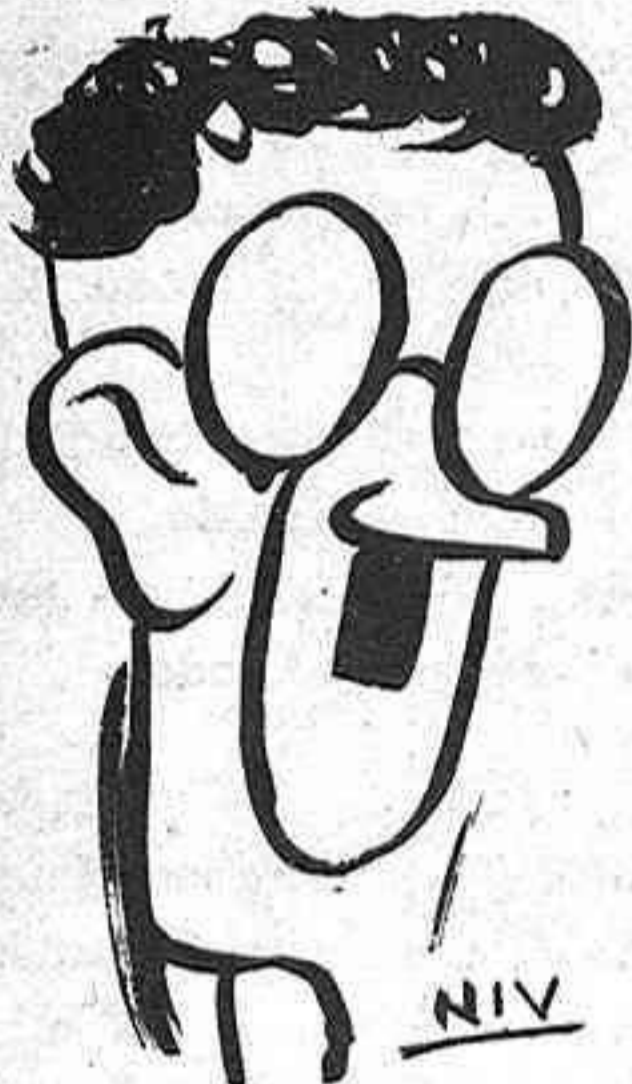


PORTAVOZ DE LA CONFEDERACION NACIONAL DEL TRABAJO DE ESPAÑA

Barcelona, sábado, 3 Abril 1937

Núm. 1552

## GALERIA DE HOM- BRES «ILUSTRES»



### ANTONIO M. SBERT O EL "CROCUS SA- DIVUS" POLITICO

Antonio M. Sbert es mallorquín. En mallorquín, Sbert quiere decir "es verde". El lo es. Lo es como el "crocus sadivus". El "crocus sadivus" es una planta. Y Sbert también se planta en el Gobierno, y no hay Dios que le saque, verbigracia. Sbert. Sbert en la llanura del mar. Mar Mediterráneo de sus amores.

## DIARIO DE NUESTRA GUERRA

Las posesiones en el Africa Ecuatorial.  
Los viajes de recreo al Rompeolas. - El problema islámico. - La reverberación en las láminas falancásidas. - Un fotómetro mahometano. - Otras hierbas.

Por Gonzalo de Reparacion

Las posesiones belgas y francesas en el Africa Ecuatorial no son posesiones carnales. Es algo distinto. Lo son como, por ejemplo, lo es el viajar hasta el Rompeolas en tren o en bote. Ahí está el origen del problema islámico. Ahí, ahí.

¿Qué diríamos si nos dijeran que dijimos que la reverberación en las láminas palancásidas es un fenómeno de supertransmisión le-tárgica aplicada a las reacciones oscilantes de los reflejos másticos polares? Nos reiríamos, ¿no? Sí. Pues ya está explicado el error. Es absolutamente necesario pre-

cisar que un vil gotómetro mahometano, asomándose por las rendijas del calorífero de Inglaterra, italianizada gracias a los espectros reales (no ficticios) de las andanzas quijotescas de los brillantes caballeros, cabalgadores de cien hipotéticas locomotoras.

Son otras hierbas. Las fau-tuidades inversas (simetrías yuxtapuestas), no nos sirven. Otras reacciones se operan y otros clanes relucieron en el próximo Oriente. No es esa la primera vez que el tampón cronometrador de las pulsaciones andrómicas registra el paso acelerado

de la verdadera antonomasia preponderante.

Nuestra guerra es nuestra. Por todo lo expuesto. Y yo, como cronista hebdomadario diario de la refulgente pelea, canto elucubraciones frenéticas, que no conmueven, pero que alteran la conducta relativa de los caminos del naipe recién nacido.

Andaremos. Andaremos más. Y los italianos seguirán corriendo por las placideces alcarreñas, como antaño corrieron por los lodazales peninsulares itálicos, de reciente formación geológica.

(Pasa a la página siguiente)

## PIM-PAM-PUM



Don Niceto  
Alcalá Zamora  
tiene ahora  
asueto.  
No preside  
la Nación  
ni reside  
en prisión.  
Caso craso  
¡qué mal pasol

cientes a los partidos marxistas, que ahora son más partidos que nunca.

En el despacho del que fué eminente personaje de la política roja han sido hallados varios documentos, que prueban de manera clara y evidente la concomitancia de los marxistas con las vecinas naciones de Francia e Inglaterra.

Cuando el pueblo catalán ha tenido conocimiento de estos textos, ha organizado una gran manifestación, que ha recorrido las principales calles de la ciudad, pidiendo que sea declarada la guerra a las dos naciones traidoras a la causa del fascismo.

Los gobernantes han hecho la solemne promesa, avalada acto seguido por un magno juramento, de traspasar la unánime petición al heroico general Franco.

Una vez más se demuestra la vileza de las informaciones facciosas. Esta crónica revela la bajeza de las pasiones que animan a las huestes del carcunda Franco y del monstruoso coro de sus acólitos.

¡Qué asco! ¡Nos repugna ese "Heraldo de Aragón"!

## POR ENCIMA DE TODO, UNIDAD



No nos hartaremos nunca de repetirlo: unidad, unidad por todo lo alto. En el altar de la unidad inmolaremos nuestras convicciones más profundas, y estamos dispuestos a llegar, incluso a unirnos con esos cuatro infelices de la U. G. T., que apenas si llegarían a reunir en conjunto noventa y cinco canas cuadradas con el «pegamoid» de sus carnets.

Ahora bien; es preciso que nuestra actitud noble y gallarda sea correspondida, que no veamos menoscabada nuestra dignidad por los ataques de los loqueros sin modos ni vergüenza, que han ido a nutrir los menguados cuadros ugetistas, huyendo de la guerra iniciada por las gallardas y numerosas mesnadas roji-negras. ¡Porque, vamos, Comorera.

Ahora bien; nuestra organización, y los grupos espe-

cíficos de la misma, constructivos cual ninguno, no sólo sugieren: resuelven. ¿Cómo aglutinar la unidad, esa unidad tan traída y llevada? Muy sencillamente. Haciendo

de la vista gorda, cepillándonos, concediéndonos, «a priori», la parte del melnudo, desgredado y acreditado rey de la selva. Sólo de esta manera, el sol de la

tranquilidad supina relucirá en nuestro país. Sólo así podremos echar adelante el carro de la revolución, cuya más distinguida reata la constituimos nosotros.

## LEYENDO PRENSA FACCIOSA

### Las incalificables infamias de "Heraldo de Aragón"

"Heraldo de Aragón" publica la siguiente Crónica:

La entrada en Madrid de las fuerzas del ejemplar e ilustre general Franco ha sido acogida, en este territorio antes separatista de una manera digna y emocionan-

te. La generalidad de aquí (generalidad de la Cuarta División orgánica) ha colgado en los balcones de los edificios públicos toda suerte de cartelones alegóricos,

exponente de la alegría que domina estas provincias. En el Palacio de la Capitanía General han sido pendidos también de los balcones, los doce infelices pertene-



**TOTS, AMICS D'ESPANYA**

— En fa por l'enemistat d'Itàlia i Alemanya.  
— I a mi l'amistat de França i Anglaterra.

# Notes del camp facciós

**Sevilla (per tramvia).** — Segons notícies que rebem de Barcelona, hi ha la seguretat que la crisi de la Generalitat no serà resolta fins que no arribi el senyor Stalin, que ha estat cridat urgentment perquè es faci càrrec de la presidència de la Generalitat.

Sembla que el nou Govern serà format a base de Stalin, Vorotxílov, Kalinin i Dimitrof.

Els obrers honorats estan organitzant rogatives per impedir que Déu permeti aquest Govern. Proposen com a President de la Generalitat al bisbe Irurita.

Hi ha molta expectació a tots els cercles polítics i a tots els radis d'aquests cercles.

**Burgos (per motonau).** — El nostre gloriós generalíssim Herr Franko no ha decidit, encara, qui serà l'alcalde de Madrid.

Les probabilitats d'aquest nomenament recauen sobre el comte de Valledano i Albert d'Alcover.

Aquests senyors, que esperaven a Brihuega per possessionar-se del seu càrrec, portats de la seva impaciència, se n'han anat a Saragossa.

No ha estat fixada la data de possessió de l'esmentat càrrec.

**Burgos (per via subterrània).** — El nostre espia núm. 1 ens comunica que el P. O. U. M. de Barcelona ha rebut una felicitació d'uns senyors d'Amsterdam.

Un d'aquests senyors és Poppe.  
Se'ns assegura que aquest Poppe no es guanyava la vida a la U. R. S. S.

**Córdoba (per colom missatger).** — Es absolutament fals que hagin arribat quinze mil ferits, com asseguren els diaris «rojos». Es tracta de quinze excursionistes italians que, desconexadors de les enormes muntanyes i perillosos penya-segats de la planúria de Guadalajara, es lesionaren lleument, al tractar d'escalar-los. Aquests lesionats han vingut pel seu propi peu.

Estan encantats dels magnífics paisatges d'Espanya.

**Sevilla (per altaveu).** — El conegut cronista de societat, senyor Andrade, ha dedicat un brillant article al ball aristocràtic pro-Socors Roig del P. O. U. M., celebrat al Palau del bisbe de Barcelona.

El bisbe Irurita, en una pastoral, ha agraït molt les paraules del senyor Andrade.

El ball, molt animat i brillantíssim, va durar fins a altes hores de la matinada.

**Sevilla (per soleares).** — El cardenal Ilundaín ha desmentit categòricament les paraules que un capellà de Nantes atribueix a Déu i que les ha comunicat al «rojo» Alvarez del Vayo.

Es fals, absolutament fals que Déu vulgui la victòria de la canalla marxista.

«La Macarena» i «El Jesús del Gran Poder» en la matinada del dijous Sant iniciaren un «plante» negant-se a sortir a la processó, si Déu no signava amb Queipo el compromís de la victòria «nacionalista».

I Déu va signar com un home. S. I., el cardenal Ilundaín guarda el document.

Proves, proves és el que cal i no vils mentides dels falsos ministres del Senyor!!



**DESPRÉS DE LA CRISI**

— Qui ha guanyat, en definitiva?  
— Ha perdut el P. O. U. M. per tretze punts...

# OPTIMISME DESMESURAT

## Diari de la crisi

### Nuestro Socorro Rojo en Manresa



He aquí algunas de las muchachas y camaradas que trabajan en nuestra organización de ayuda, fotografiadas en el balcón del local central del Socorro Rojo del P.O.U.M. de la comarca Manresa-Berga.

“La Batalla” de diumenge passat publicava sota aquest títol, aquesta foto i aquest peu.

Sabiem que el P. O. U. M. tenia pocs militants. Però mai no hauriem dit que en tingués “tan” pocs!

**Primer dia.** La impressió dominant és que demà estarà format el nou Govern, donada la gran cordialitat i l'esperit de comprensió de tots els partits i sindicals.

**Segon dia.** Es molt probable que demà s'hagi constituït el nou Govern, ja que és molt comprensiu l'esperit que anima tothom.

**Tercer dia.** Pot donar-se per constituït el nou Govern, ja que els representants dels partits s'han reunit en un vermut d'apropament afectiu. Hi ha hagut escenes de tendresa força emotives.

**Quart dia.** Continua l'intercanvi d'abraçades afectuoses entre els elements que han de formar el nou Govern. Les converses han estat cordialíssimes. Demà estarà constituït el nou Govern.

**Cinquè dia.** Hi ha hagut discussions, promogudes per un excés de cortesia. La C. N. T. volia donar totes les carteres a la U. G. T., i la U. G. T. volia donar-les totes a la C. N. T. S'ha arribat, per fi, al paroxisme de la cortesia i de la comprensió. Res: que demà hi haurà Govern.

**Sisè dia.** Continua la cordialitat. S'ha arribat a l'acord unànime de celebrar avui un àpat de companyonia.

A l'hora dels brindis serà elegida la llista del nou Govern.

**Setè dia.** La llista del nou Govern encara no s'ha fet pública, però hi ha la impressió que, d'un moment a l'altre, serà donada a la premsa.

Es projecta organitzar un vi d'honor al probable Govern per tal de mantenir la flama sagrada de la cordialitat.

**Vuitè dia.** El vi d'honor s'ha celebrat i la flama sagrada de la cordialitat ha estat mantinguda. Es segur que demà hi haurà Govern.

**Novè dia.** Degut a què la mecanògrafa de servei ha perdut la llista del nou Govern, no ha estat donada a la premsa (la llista, no pas la mecanògrafa).

Demà el poble sabrà qui va a governar-lo.

**Desè dia.** Id., id., id. ... ..

**Onzè dia.** Id., id., id. ... ..

**Dotzè dia.** Id., id., id. ... ..

**Tretzè dia.** Id., id., id. ... ..

Continuarem la informació en el pròxim número.



LA NOVA GUÀRDIA D'HITLER

— Sempre li ha agradat, fer els gegants!

## " AHIR COM AVUI "

(NINOTS PUBLICATS A «L'ESQUELLA» DURANT LA GRAN GUERRA)



## EL PERILL

—Ja se'n vol tornar cap al front?  
—Sí, noi, sí! No m'hi vui estar més aquí, a París; no estic per romansos; hi cauen bombes!

Exactament igual que París, fa vint anys, es troben les nostres ciutats de la reraguarda.

Es clar que exactament igual no.

A París no hi havia «incontrolats» ni gent interessada en no guanyar la guerra; i si havia espionatge, existia, en canvi, un govern que governava, i en fi, la majoria dels francesos, deixant de banda les seves ideologies, s'havien unit per salvar-se tots.

Així, doncs, hem estat massa optimistes en estimar igual la situació de París davant la guerra, a la nostra.

No, no és igual la situació.

Aquí, donen més ganes, encara, d'anar-se'n al front, no per les bombes que ens deixa

caure el feixisme, sinó per la repugnant tasca dels assalariats d'Hitler i Mussolini; donen ganes d'anar-hi al front per guanyar la guerra quan més aviat millor i tornar a aquesta parasitària reraguarda d'emboscats, feixistes i aventurers de la política, que, a més de surar a costa de la sang dels treballadors, tenen la gosadia de dir-se ultrarevolucionaris. Tornar, sí, vencedors del front per higienitzar Barcelona de tota aquesta trepa, que, sortida de les clavegueres, s'ha introduït en les organitzacions obreres i tracta de provocar una lluita entre els treballadors.

El feixisme paga bé als provocadors, als traficants de la sang obrera!

Ara, que hem obtingut victòries a tots els fronts, s'han aquiditzat les lluites interiors. Es una conseqüència lògica de la tasca feixista.

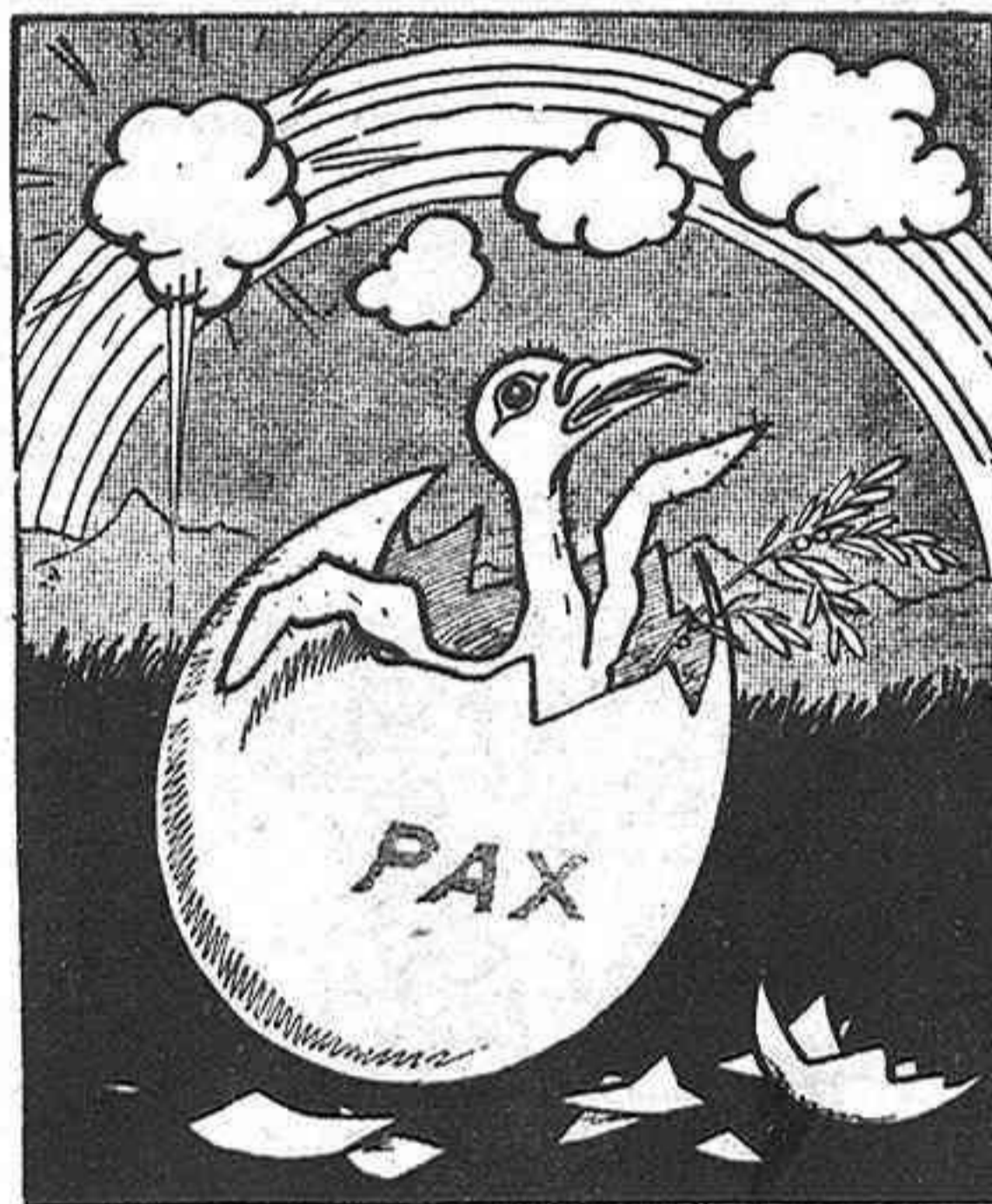
Treballen bé els agents del feix!

Però l'obrer comença a conèixer-los.

No, no; definitivament, no estem igual que a París estaven fa vint anys.

Allí només hi havia el perill de les bombes i de l'espionatge.

En canvi, aquí...



El colomí tendre: —Què?... furto o no furto?...

Aquesta bella utopia de la Pau ha estat usada per a tota mena d'assais més o menys lírics.

Perquè des que l'home —aquest ésser absurd sobre la Terra— va afirmar la seva supèrbia de bíped, va sentir la necessitat de dominar al bíped de la caverna veïna. I des de la primera guerra, resolta a garrotades, tota la Història de la Humanitat és una mena de diari de guerra. Però, això sí, sempre s'ha fet la guerra per tenir la Pau.

Siguem optimistes i creiem que, efectivament, en aquest segle farem la darrera guerra.

Els treballadors de la sisena part del món ja no lluitaran pel capitalisme; Mèxic, Espanya i gran part de la Xina segueixen les petjades de la U. R. S. S.

Tot fa creure en la probabilitat de la guerra final contra l'enemic comú.

Aleshores el tendre colomí del ninotaire sí que podrà sortir de la closca, doncs els homes hauran conquerit la terra per a tots.



—«Bueno», ara que ho he destruït tot, ara construiré... la meua fossa.

A manera de comentari final, a l'imperialisme alemany li va quedar el recurs de la resignació després de la gran desfeta.

I encara va sentir-se, ell tan destructor, constructiu... de la seva fossa.

Però no va ésser definitivament enterrat; era una treva per refer-se i sorgir novament per amenaçar la pau del món amb una altra etiqueta: nacional-socialisme.

I el dissortat soldat teutó ha conegut al Jarama les mateixes derrotes que a Verdun. Els treballadors alemanys han mort ara com fa vint anys, defensant una causa que no era seva. Abans defensaven el Kàiser, ara l'Hitler, però sempre per monstruosa paradoxa, defensant els seus enemics de classe.

Moltes fosses s'han omplert al front de Madrid de despulles alemanyes! Però no era més que la carn de canó dels treballadors alemanys. Mentrestant, les empreses Krupp s'han repartit els millors dividends i les democràcies donen crèdits a Itàlia i Alemanya. Fins que els pobles, imitant Espanya, obrin la fossa definitiva als explotadors.

Almond

## PROGRAMA DE CINEMA

«Soy un fugitivo». — Protagonista: Gregorio Marañón.

«Secuestro sensacional», de gran actualitat.

«Aquí viene la armada». — Reprise de gran èxit.

«Aquí hay gato encerrado».

«Incertidumbre», d'excel·lent interpretació.

«El caso del perro aullador» i «Bajo presión» completen aquest excel·lent programa.

El públic s'ha d'apressar a llogar-hi cadires.



FOGONS PER A CAFETERES  
DE PETROLI O BENZINA

Fogons, Cuines, Làmpares i  
Fanals per a Casa i Camp.

PILES

Làmpares i Fogons Elèctrics

Casa VIKING

Pintor Fortuny, 1

darrera del solar de "El Siglo" i  
Banc "Hispano Colonial"

# Senyora:

RECORDI MENSUALMENT

# PERLES "FEMI"

SEMPRE BENEFICIOSES PER A LA SALUT

DE VENDA A LES FARMÀCIES

**MIL PESSETES**



al qui presenti  
CAPSULES DE  
SANDALO mi-  
llors que les del  
Doctor PIZA, de  
Barcelona, i que  
curin més aviat  
totes les malal-  
ties urinàries.

QUARANTA CINQ ANYS D'EXIT CREIXENT

Premiades amb Medalles d'or en tantes Ex-  
posicions com s'ha presentat. Uniques apro-  
vades i recomanades per les Reials Acadèmies  
de Barcelona, Mallorca i diverses corpora-  
cions científiques, reconeguent-li avantatges  
sobre tots els seus similars.

FARMACIA DEL PI - Plaça del Pi, 6. Barcelona  
i principals farmàcies d'Espanya i Amèrica  
Preu 6'50 pessetes



**LA  
UNICA**

PALAU DE LA GOMA

Espalter, 9

TELEF. 17738

(junt Sant Pau)

Gomes seda 4 anys durada

Pòlvors mata-cabres «42» i líquid AIGUA  
DEL PASTOR, infal·libles  
R. I. P. a la primera vegada

**SERVEI PERMANENT  
DE LAVATGES PREVENTIUS  
QUE EVITEN TOT CONTAGI**

CLINICA DE VIES URINÀRIES  
Obert dia i nit - Preus econòmics



## 80 ANYS I SENSE XACRES

Ha combatut el seu artrisme, causa  
de l'arterioesclerosi, amb el CERE-  
BRINO MANDRI que dissol l'àcid  
úric de la sang combatent així el  
dolor reuma. Cura els dolors nervio-  
sos, migranyes, neuràlgies (facials,  
intercostals, lumbago, ciàtica, etc.),  
el dolor reumàtic articular (agut i  
crònic).



• Les senyores  
saben que CEREBRINO  
MANDRI les preserva de  
llurs molèsties.

Recordeu sempre!! que  
contra el dolor, tenim  
el millor remei. Producte  
nacional de fama mun-  
dial; eficaç i inofensiu.

# CEREBRINO MANDRI

## Productes Iris - Eléctrica Farré

Fàbrica de pintures  
Verniços i Esmalts

Materials elèctrics i  
Instal·lacions elèctriques

Corts, 533 - BARCELONA - Tel. 30204

## Frontó Novetats

TOTS ELS DIES GRANDIOSOS PARTITS TARDA I NIT  
ELS MILLORS PILOTARIS  
ESPECIALITATS : PUNTA I PALA

DETALLS PER PROGRAMES

## Frontó Txiki - Alai

Plaça Bonsuccès, 1

GRANS PARTITS A RAQUETA  
PER LES MILLORS JUGADORES  
DE LA ESPECIALITAT

## RADIO

## SATURNO

Empresa  
Col·lectivitzada

## COLONIAL EMERSON

Fabricació  
nacional  
de

## RECEPTORS MARCA

## SATURNO

Reparacions  
Peces muntatje

Rambla  
Jaume Compte 2

Barcelona



— Si miri: son un milió i encara no hi són tots!